

ת"פ 40983/10/20 - מדינת ישראל נגד ריזיק אבו עמרה

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 40983-10-20 מדינת ישראל נ' אבו עמרה

בפני	כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא
בעניין:	המאשימה
נגד	מדינת ישראל ע"המתמחה עינב אבירם
הנאשם	ריזיק אבו עמרה ע"י ב"כ עוה"ד ויקטור אוזן

גזר דין

רקע

1. ביום 04/01/2022 הורשע הנאשם, בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בשנית (המסומן כא/1), במסגרת הסדר טיעון (מסומן ת/1), **בעבירת נשק (החזקה)**, לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977. יצוין, כי הנאשם (הכרעת הדין ניתנה במסגרת תיק ג"פ 19951-11-21).
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בשנית, ביום 11.10.20 בשעה 7:30, הנאשם החזיק ברשותו חפץ דמוי רובה סער M-16 שהוסב לירי תחמושת בקליבר 5.56*45 ומכיל חלקים של כלי נשק תיקניים והוא יורה כשבכוחו להמית אדם.
- הנאשם החזיק בנשק באותו מועד, כשהוא עטוף בניילון נצמד, בתוך מחסן נעול בחצר בית הוריו בתל שבע. הנשק נתפס על ידי משטרת ישראל במהלך חיפוש שנערך במקום.
3. בהתאם להסכמה הדיונית ומחמת גילו של הנאשם, יליד ספטמבר 2001, הנאשם הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן.
- בתסקיר מיום **28.06.2022** פורטו קורותיו של הנאשם, בן 20, רווק ומתגורר בבית הוריו בתל שבע, עובד בחברה לתשתיות עפר מאז שונו התנאים המגבילים בהם שווה ומזה כשלושה חודשים. מדיווח מעסיקו עולה, כי הנאשם עובד חרוץ ואחראי. כמו כן, הנאשם סטודנט שנה שנייה ללימודי מנהל מערכות בריאות במרכז האקדמי "פרס". הנאשם תיאר כי היה תלמיד חרוץ ומקובל וכי תפקודו במסגרת בית הספר היה תקין והישגיו היו גבוהים מאוד. הנאשם מסר, כי רואה משמעות רבה ללמידה והתפתחות אקדמית וכי לאחר שיסיים את התואר, הוא מעוניין להמשיך את לימודיו בתחום הרוקחות.
- הנאשם הוא הרביעי בסדר הלידה, מתוך שבעה ילדים להוריו. הנאשם מסר כי אביו, כבן 54 שנים, אינו עובד בשל בעיה רפואית. אביו נשוי לשתי נשים. הנאשם מתאר קשר טוב עם אביו ומערכת יחסים חיובית במשפחה. אמו, כבת 45 עובדת כמלווה בהסעות. הנאשם תיאר קשר קרוב ומשמעותי עמה וכי חינכה אותו ואת אחיו לנהל אורח חיים מתפקד ושומר חוק. הנאשם ציין, כי שניים מאחיו חירשים וכי הוא מסייע להם בהתנהלות היומיומית. הנאשם נעדר הרשעות קודמות.

הנאשם מודה בביצוע העבירה וציין שבן משפחה, אשר ידוע כמעורב בפלילים, יצר עמו קשר וביקש שישמור על הנשק עבורו. מסר, כי על רקע תחושת מחויבות לבן המשפחה הסכים לכך ובחר להסתיר את הנשק בחצר הוריו. לדבריו, לא היה מודע למשמעות החמורה של מעשיו ולהשלכות מבחינה פלילית.

הנאשם ציין כי משפחתו הופתעה מאוד ממעורבותו בפלילים, דבר אשר אינו מאפיין את הלך הרוח במשפחה. הנאשם תיאר, כי בעקבות ההליך המשפטי, חש תחושות אשמה ובושה מול בני משפחתו וכמו כן שיתף בקשיים, שאותם חווה במעצר ובמעצר הבית ובחשש של ההשפעה של התיק הפלילי על עתידו הלימודי והתעסוקתי. כמו כן הנאשם תיאר מצב נפשי מורכב על רקע ההליך הפלילי.

נמסר, כי במסגרת צו פיקוח מעצרים בתיק הנוכחי, הנאשם השתתף בקבוצה טיפולית בשירות המבחן בחודשים ינואר- ספטמבר 2021. נמסר, כי הנאשם הגיע לקבוצה באופן עקבי ונראה כי היה קשוב לחברי הקבוצה. בצד זאת, הנאשם מיעט לשתף מעולמו והיה שקט ומופנם. ההתרשמות היא, כי הנאשם התקשה לערוך בחינה ביקורתית ביחס להתנהגותו בעבירה הנוכחית ולבחון את מאפייניו תוך העמקת ההתבוננות בחלקים מכשילים בהתנהגותו. בצד ההתרשמות מכוחות הנאשם מכישוריו מבחינה לימודית וחברתית, קיים פער בין האופן בו הנאשם תיאר את עצמו ותפקודו החיובי בדרך כלל ובין מעורבותו הנוכחית בפלילים. שירות המבחן מעריך, כי ברקע קשרים עם חברה שולית ועבריינית ועמדות מקלות ביחס למעשיו. בנוסף, הנאשם מתקשה לבחון פער זה ועמדות אלה מול שירות המבחן באופן פתוח.

ההתרשמות היא, כי במצבים בהם קיים קונפליקט בין מחויבותו של הנאשם לדמויות סמכות ולנורמות תרבותיות, ובין שאיפותיו והערכים על פיהם מתאר את התנהלותו, הנאשם עלול להיכשל בהתנהגותו.

נוכח מאפייני הנאשם, היעדר התייחסות לבעייתיות כלשהי בחייו, ההתרשמות מקושי לבחון מצבי סיכון או יכולת לבחון את התנהלותו באופן ביקורתי, שירות המבחן אינו סבור כי יש מקום לשלב את הנאשם במערך הטיפול ונמנע מהמלצה טיפולית. שירות המבחן ממליץ על הטלת ענישה מוחשית ומרתיעה.

לאור ההרתעה שיש להליך המשפטי, למחיר שבהליך ולבושה מול הוריו וכן לאור גילו הצעיר של הנאשם וגורמי הסיכוי בעיקר בתחום הלימודי, ממליץ שירות המבחן לבחון אפשרות לריצוי העונש בעבודות שירות.

טענות הצדדים לעונש

4. המאשימה הגישה טיעוניה בכתב (מסומן **במ/2**) וכן השלימה טיעונה בעל-פה במעמד הדיון. המאשימה עמדה על הערכים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם ובהם, שלום הציבור ובטחונו, שמירה על גופו וחיייו של אדם, שמירת תחושת בטחון היחיד והרבים וכן השמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי. המאשימה טענה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה היא רבה. המאשימה הפנתה לתוצאות החמורות של שימוש בנשק המומחשות בתקופה זו ברחבי המדינה. המאשימה הפנתה לאסמכתאות מן הפסיקה בנוגע לחומרה שיש בעבירות של החזקת נשק וכן הפנתה לאסמכתאות בנוגע לעמדתה העונשית. המאשימה עומדת על כך, כי יש להטיל עונש מאסר בפועל בגין עבירה זו גם על צעירים ללא הרשעות קודמות. כן הפנתה המאשימה להנחיית פרקליט המדינה המנחה את המאשימה בטיעון להחמרת הענישה בעבירות נשק.

המאשימה למדה מנסיבות החזקת הנשק - כשהוא עטוף בניילון נצמד, בתוך מחסן נעול בחצר, כי מדובר בהסתרת נשק בעקבות תכנון מקדים.

המאשימה מפנה ע"פ 4103/22 **מדינת ישראל נ' אמון** וערעור שכנגד, שם קבע בית המשפט העליון, כי מתחם העונש ההולם בעבירות נשק אינו יכול להתחיל מתחת לעונש המינימום הקבוע בחוק. כן נקבע שם, שיש לתת משקל משמעותי לעקרונות ההלימה וההרתעה, גם כשמדובר בנאשם ללא הרשעות קודמות והודגש החשש מפני

שימוש בנשק לביצוע מעשי טרור או פעילות עבריינית וכן העובדה שמדובר בעבירה שהיא בבחינת "מכת מדינה".
המאשימה הפנתה לאסמכתאות נוספות, ובין היתר, הרלוונטיות לענייננו:

- א. ת"פ 35396-04-22 **מדינת ישראל נ' אלהוזייל**: הנאשם, נעדר עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בהחזקת אקדח חצי אוטומטי ומחסנית תואמת טעונה בשישה כדורים וכן בהתנגדות למעצר. הנאשם החזיק את המחסנית בכיסו ואת האקדח הטמין בשיחים. נקבע, כי מתחם העונש ההולם הוא 20-40 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. על הנאשם הוטלו 24 חודשי מאסר בפועל בצירוף מאסר מותנה.
- ב. ע"פ 2482/22 **מדינת ישראל נ' קדורה**: הנאשם הורשע בהחזקת נשק בצוותא בכך שהחזיק עבור אחר אקדח, כדורים ורימון הלם. בית המשפט המחוזי קבע מתחם של 10-36 חודשי מאסר והטיל עונש בתחתית המתחם. ערעור המדינה לבית המשפט העליון התקבל ועל הנאשם הוטל עונש של 18 חודשי מאסר.
- ג. ת"פ 16541-01-21 **מדינת ישראל נ' אלנעאמי**: הנאשם הורשע בהחזקת אקדח, רובה לא תקין, מחסניות, כדורים שונים וקנביס. נקבע מתחם הנע בין 22-48 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, צעיר, נעדר עבר פלילי, נידון ל-30 חודשי מאסר בפועל.
- ד. עפ"ג 2174-06-17 **מדינת ישראל נ' אבו תקפה**: הנאשם, צעיר נעדר עבר פלילי, הורשע בהחזקת נשק מאולתר, ו-300 כדורים שאינם תואמים לנשק. ערעור המדינה על קולת העונש התקבל ועונשו של הנאשם הוחמר מ-10 חודשי מאסר ל-15 חודשי מאסר תוך הדגשה, כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין.
- ה. עפ"ג 50590-12-22 **אלסייד נ' מדינת ישראל**: הנאשם, נעדר עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בהחזקת אקדח ומחסנית במחסן סמוך לביתו. נקבע מתחם ענישה של 13-36 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 14 חודשי מאסר ועונשים נלווים. בית משפט המחוזי קבע, בדחותו את ערעור הנאשם, כי הנושא של החזקת כלי נשק בלתי חוקיים "**מהווה את אחת הבעיות החברתיות המשמעותיות שעל סדר היום הציבורי**" והדגיש את הצורך במתן בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה. נקבע, כי "**יש להטמיע בציבור את התובנה שהחזקת נשק ללא היתר היא מעשה חמור, אסור בתכלית, המסכן את הציבור ומסכן את מבצעו בענישה כואבת**".

בקביעת עונשו של הנאשם הנאשם בתוך מתחם הענישה המאשימה מבקשת שלא לקבל את המלצת שירות המבחן. המאשימה מפנה לנתונים בתסקיר המלמדים דווקא על צורך בהחמרה ובהרתעה.

לדעת המאשימה, יש לקבוע במקרה זה מתחם ענישה של 24-48 חודשי מאסר בפועל ולמקם את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של המתחם, בצד ענישה נלווית.
יצוין, כי בפתח הדיון הודיעה ב"כ הנאשם, כי טיעון המאשימה לעונש כפי שהוגש חורג מההסכמות שבין הצדדים לפיו המאשימה תעתור לעונש של 22 חודשי מאסר. במהלך הפסקה בדיון ושיח בין הצדדים תיקנה המאשימה את עתירתה העונשית למתחם המתחיל ב 22 חודשי מאסר ועתרה להטיל על הנאשם עונש בתחתית המתחם. לסיכום, עומדת בפניי כיום עתירת המאשימה להטיל על הנאשם 22 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

5. **ההגנה** ביקשה, בראשית הדברים, לדחות את הדיון לקבלת תסקיר משלים. ההגנה הפנתה לכך, שהתסקיר בתיק ניתן לפני כשנה ועדכנה, כי הנאשם סיים לימודי תואר ראשון בניהול מערכות בריאות והוא בפני לימודי הסבה לסיעוד. עתירת ההגנה נדחתה לאחר שבית המשפט הדגיש כי יש לזקוף במקרה זה את חלוף הזמן

להתנהלות הדיונית של הנאשם ולבקשות דחיה רבות.

ההגנה הפנתה לכך, שהנאשם לא החזיק ברובה M16 צה"לי מקורי, אלא ברובה שהוסב לנשק דמוי M16 הכולל גם חלקים תקינים. נטען לגבי נסיבות ההחזקה, ובהתאם לתיקון כתב האישום, כי מדובר בהחזקה נקודתית, חד-פעמית, במחסן נעול מחוץ לבית ובנשק עטוף בניילון. הנשק הוחזק ללא תחמושת, לא במצב טעון. על כן נטען, כי מדובר בהחזקה ברף הנמוך שלה.

נטען, כי הנאשם שיתף פעולה באופן מלא בחיפוש ואף הוביל את השוטרים למחסן ומסר את הרובה לשוטרים. יצוין, כי המאשימה לא חלקה על כך ולא התנגדה לדברים.

ההגנה הפנתה לגילו הצעיר של הנאשם, מעט מעל גיל 18 בעת ביצוע העבירות. נטען, כי בחלוף הזמן, הנאשם כיום ב-21 ו-7 חודשים, שיקול דעתו שונה והוא מודה בעבירה, מביע חרטה כנה ואמיתית בגינה.

ההגנה עתרה לזקוף לזכות הנאשם את הודאתו והחיסכון בזמן השיפוט.

ההגנה עתרה לזקוף לזכות הנאשם היעדר הרשעות קודמות, את העובדה שלא נפתחו נגדו תיקים בחלוף הזמן. ההגנה עתרה לזקוף לזכות הנאשם את תקופת מעצרו, התקופה הארוכה בה היה בהרחקה ובתנאים מגבילים ומעולם לא הפר את התנאים.

ההגנה ביקשה לזקוף לזכות הנאשם את התמדתו בלימודים האקדמיים ואת שאיפותיו הנורמטיביות.

ההגנה הפנתה לתקופה הארוכה בה היה בפיקוח שירות המבחן, את שיתוף הפעולה בהליך ואת ההתרשמות החיובית של שירות המבחן מהנאשם.

ההגנה הפנתה לנזק הצפוי להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, כאשר יצטרך להגיש בקשה מיוחדת למשרד הבריאות כדי לעסוק בסיעוד.

ההגנה טענה, כי הטלת מאסר מאחורי סורג ובריה עלולה לגרום לנאשם נזק רב ובלתי הפיך, לחשוף אותו לדפוסים עברייניים בכלא ולחברה עבריינית שעלולה לדרדר אותו.

לדעת ההגנה, בית המשפט מוסמך במקרה זה לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום והפנתה בעניין זה לפרשת **קרנדל** ולשיקול הדעת המסור לבית המשפט לעניין זה (ככל הנראה הכוונה לע"פ 6637-17 **קרנדל נ' מדינת ישראל**).

כן הפנתה ההגנה לדו"ח וועדת דורנר בעניין הנזקים העלולים להיגרם כתוצאה משליחתם של אנשים צעירים, חסרי עבר פלילי, לריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריה.

לאור זאת עתרה ההגנה להטיל על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ההגנה הפנתה לאסמכתאות:

א. ע"פ 6332/22 **פדידה נ' מדינת ישראל**: הנאשם הורשע בהחזקת נשק והוטלו עליו 11 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון המיר את עונשו למאסר לריצוי בעבודות שירות בשל נסיבות חייו הקשות של הנאשם ושיקולי שיקומו כעולה מתסקיר שירות המבחן.

ב. ע"פ 1505-14 **לידאוי נ' מדינת ישראל**: הנאשם הורשע בהחזקת אקדח החשוד כגנוב בארון בביתו, כשהוא טעון וכן בהפרעה לשוטר במילוי תפקידו. על הנאשם הוטלו שמונה חודשי מאסר בפועל; קנס בסך 5,000 ₪ ומאסר מותנה. זאת, בהתחשב בנתוניו האישיים שהם היחותו בן 60, ללא עבר פלילי מכביד, מצדו הבריאותי, הודאתו ולקחת אחריות על מעשיו, תקופה ארוכה בה שהה בתנאים מגבילים ועדויות האופי הרבות על אופיו ועל תרומתו לקהילה ולציבור. במסגרת הערעור הוטל עונש המאסר לשישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ג. ע"פ 5807-20 **שיבלי נ' מדינת ישראל**: עונשו של הנאשם הוטל במסגרת הערעור כך שירצה תעשה חודשי מאסר בעבודות שירות חלף שנת מאסר שהוטלה עליו. זאת, לאחר שנקבע כי מדובר במקרה חריג ביותר, נוכח

נסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם, אשר שירת שירות צבאי משמעותי במהלכו נפגע פגיעה שהותירה צלקת עמוקה בנפשו עד היום. נקבע, כי בצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם אינם טובים, חרטתו כנה ועמוקה, מדובר במעידה ראשונה ויחידה ונסיבות העבירה אינן מן החמורות.

- ד. ע"פ 6699/19 **אלטורי נ' מדינת ישראל**: בית המשפט העליון התערב בעונש מאסר לתקופה ממושכת שהוטל על הנאשם בגין עבירה של עסקה אחרת בנשק והחזקת נשק ותחמושת והטיל עליו תשעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. זאת, לאור תקופת מעצר ארוכה והליך שיקומי משמעותי שעבר לאחר המועד בו נגזר דינו.
- ה. ת"פ 21720-03-17 **מדינת ישראל נ' אבו צעלוק**: הנאשם הורשע בהחזקת נשק, נקבע מתחם עונש של 9-30 חודשי מאסר ועל הנאשם הוטלו שישה חודשי מאסר בעבודות שירות לאחר שנקבע, כי מדובר במקרה חריג המצדיק סטייה מהמתחם משיקולי שיקומו.
- ו. ע"פ 4332-21 **עאסלה נ' מדינת ישראל**: הנאשם הורשע בחזקת נשק ונדון ל-15 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט העליון החליט להמיר את העונש לתשעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות משיקולי שיקומו של הנאשם.

כן הפנתה ההגנה לפסקי דין נוספים בהם החליטו בתי המשפט לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקומם של נאשמים.

קביעת מתחם העונש ההולם:

6. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
7. בתי המשפט חוזרים ומדגישים את החומרה המיוחדת שבהחזקה אסורה כלי נשק. המדובר בעבירות המצויות בבסיס מעשי טרור, חבלה, עבריינות מאורגנת, חיסולי חשבונות ואלימות רחוב שארצנו שטופה בהן. בתי המשפט, בכלל הערכאות, חוזרים ומצטטים את ההלכות הקוראות להחמרה בענישה בגין עבירות אלה, בשל הפגיעות הקשות בגוף, ברכוש, בנפש ובמשילות כתוצאה מהן ובגין פוטנציאל הפגיעות הגדול עוד יותר כתוצאה מאלה.

אף לאחרונה חזרו הערכאות המנחות וקבעו מדיניות ענישה עקרונית של מאסר מאחורי סורג ובריש בגין עבירות אלה, גם כשמדובר בצעירים ללא הרשעות קודמות, ובכך הנחו את הערכאות הדיוניות להעלות בהדרגה את רף הענישה בפועל.

ראו, למשל, ע"פ 2482-22 **מדינת ישראל נ' אחמד קדורה**:

"[בית המשפט] כבר עמד על החומרה הרבה הטמונה בעבירות נשק, עבירות שהפכו ל"מכת מדינה" ומגלמות סכנה ממשית לשלום הציבור ולביטחון. בהתאם, ניכרת במהלך השנים

מגמה של החמרה בענישה לצורך מיגור עבירות אלו, תוך מתן משקל לשיקולי הרתעה; ידע כל מי שמחזיק בנשק בלתי חוקי כי צפוי הוא להיענש בחומרה, בבחינת "אם מחזיקים - למאסר נשלחים".

ראו גם עפ"ג 2024-04-21 מדינת ישראל נ' מנדורי:

"בית המשפט העליון נקט בשנים האחרונות מגמה מוצהרת של החמרה בענישה בעבירות נשק, ועמד על כך פעמים רבות בשורה ארוכה של פסקי דין. כך גם בתי משפט השלום ובתי המשפט המחוזיים עליהם נמנה בית משפט זה; כל זאת על מנת למגר את התופעה הקשה והחמורה של שימוש בנשק, כאמצעי לפתרון סכסוכים או לשם ביצוע עבירות אלימות קשות. מאבק זה אמור לבוא לידי ביטוי בהטלת ענישה מחמירה הכוללת מאסר של ממש לתקופות ממושכות גם על אלה המחזיקים נשק באופן לא חוקי, ולא רק על מבצעי עבירות בנשק ברף גבוה יותר של חומרה."

ראו עוד ברע"פ 3619/21 אבו הלאל נ' מדינת ישראל:

"אנו עדים פעם אחר פעם לשכיחות של עבירות הנשק בקרב אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית. החזקת נשק חם בידי מי שאינו מורשה לכך עלול להוביל לתוצאות הרוות אסון, אשר יגבו מחירים כבדים בנפש ולפיכך הסיכון הפוטנציאלי הגלום בעבירת החזקת נשק הוא רב. על כן, העובדה כי לא נגרמה פגיעה בחיי אדם, אין בה כשלעצמה כדי להמעיט מהחומרה הטמונה בהחזקת נשק שלא כדין ומהסיכון שנוצר לביטחון הציבור. משכך, ראוי להטיל ענישה מוחשית אשר יש בה כדי להרתיע עבריינים פוטנציאליים (רע"פ 5613/20 אלהוזייל נ' מדינת ישראל; רע"פ 4065/18 איאסו נ' מדינת ישראל)".

8.

המחוקק הורה, כי העיקרון המנחה בענישה הינו "הלימה". "הלימה" זו שתי משמעויות לה: האחת, שיקול הגמול ולפיו העברין יענש בהתאמה למידת הרוע במעשיו. השנייה, מתן ביטוי מוחשי לחשיבות הערכים המוגנים שנפגעו, כשיקוף לעמדתה הערכית של החברה הישראלית הנורמטיבית, המתבטאת בקולו של המחוקק.

9. כאמור, העבירה של החזקת נשק הוגדרה זה מכבר כ"מכת מדינה" וכן כ"מכת אזור" שפגיעתה בשלום הציבור ובטחונו היא קשה.

התופעה הנרחבת הנפרסת בפני בתי המשפט מדי יום ביומו, כוללת גם מקרים רבים של צעירים, נורמטיביים בדרך כלל באורחות חייהם, ללא הרשעות קודמות, המחזיקים ומסתירים כלי נשק בלתי חוקיים לבקשת בני משפחה, חברים או קרובים אחרים. למרבה הצער, נסיבותיו של הנאשם שבפניי אינן חריגות כלל. משכך, ההפניה אל נסיבות ההחזקה והרקע להחזקה במקרה זה, כאל נתונים מקלים בבחינת "הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" המשפיעות על מתחם הענישה, לא יכולה לשמש עוד, בתקופה בה אנו חיים, בסיס לקביעת מתחת ענישה מקל.

ודוק: בית המשפט מבחין, כמצוות המחוקק, בין שיקולים אותם יש לשקול בקביעת מתחם הענישה ובין שיקולים הנשקלים על פי החוק בקביעת העונש המתאים בתוך המתחם.

בבחינת מידת הפגיעה בערכים המוגנים, מידת הנזק שנגרם כתוצאה ממעשה העבירה, ומידת פוטנציאל הנזק - שיקולים אותם שוקל בית המשפט בקביעת המתחם הענישה - נבחנים מעשים פליליים גם בהקשר הסביבתי

- והתקופתי שלהם. תפקידה של הערכאה הדיונית לתרגם את ההנחיות הנורמטיביות של המחוקק ושל הערכאות ערכאות הערעור, תרגום מעשי המתבטא בסעדים הניתנים בהחלטות ובפסקי הדין בפועל.
- המשמעות המעשית של הגדרת תופעת החזקת הנשק הלא חוקית, על כל שרשרת ההחזקה וחוליותיה, כ"מכת מדינה" היא, שבתקופת דמים זו שמדינת ישראל שרויה בה, ואזרחים חפים מפשע נפגעים ממנה, החזקת נשק גם בנסיבות שבעבר היו יכולות להיחשב כ'מקלות', מהווה פגיעה חמורה ביותר בערכים המוגנים, ופוטנציאל הנזק גם בגין החזקה שכזו גדול מאד.
- עובדות אלה, שכל אזרח בישראל נחשף אליהן מדי יום, חייבות לקבל ביטוי בקביעת מתחם העונש ההולם.
- 10.** בצד האמור לעיל, מוסכם עליי, כי קיימות נסיבות חמורות הרבה יותר של החזקת נשק. במקרה זה מדובר ברובה בודד, שהוחזק ללא תחמושת, שלא במצב 'מוכן לירי', החזקה שעל פי העובדות המוסכמות איננה ארוכה בזמן, והנשק לא הוחזק בתנאי הפקרה מסוכנים.
- עם זאת, גם לא מדובר בנסיבות החזקה שהן ברף הנמוך ביותר: המדובר בנשק מוסב, דבר הטומן בחובו גם מרכיב בטיחותי, הרובה הוא דמוי 16M הכולל גם חלקים תקינים, על כל המשתמע מכך לעניין מקורם. הנשק לא הוחזק בתנאי בטיחות הולמים ומוקפדים אלא בתוך מחסן נעול בחצר בית הוריו של הנאשם, מקום בו מתגוררים בני משפחה רבים.
- 11.** בבחינת **מדיניות הענישה הנגד דומה**, כי המאשימה מודעת לכך, שהאסמכתאות אליהן הפנתה אינן תומכות במתחם העונש לו טענה. כאמור, מקובלת עליי עמדתה העקרונית של המאשימה, כי נחוצה החמרה בענישה בגין עבירות הנשק. החמרה זו, ככל מגמת שינוי בפסיקה, צריכה להיעשות באופן מדורג ואחראי ומבלי להתעלם מנסיבות הרלוונטיות לקביעת מתחם הענישה ולרבות נסיבות ההחזקה, משך ההחזקה, סוג הנשק, כמות הנשק. ראו, בנוסף לאסמכתאות שהובאו על ידי הצדדים, גם דוגמאות נוספות מן הפסיקה מהן ניתן לבצע היקש ביחס לרמת הענישה הנוגת:
- א. עפ"ג 24796-06-20 **חג'אזי נ' מדינת ישראל** - החזקת אקדח חצי אוטומטי ובו מחסנית טעונה ב־15 כדורים, במצב "הכנס" - נקבע מתחם הנע בין 10-24 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, צעיר, נעדר עבר פלילי, נדון ל־15 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור הנאשם וציין, כי המתחם שנקבע מקל באופן בלתי מבוטל בהתחשב בנסיבות העבירה.
- ב. עפ"ג 22885-05-17 **אלאסד נ' מדינת ישראל**: בית המשפט המחוזי אישר מתחם ענישה של 13-36 חודשי מאסר בפועל בגין החזקת תת מקלע מאולתר, בצירוף מחסנית ובה 10 כדורים. על הנאשם, בעל עבר פלילי שאינו מכביד, הוטלו 21 חודשי מאסר בפועל.
- ג. ת"פ 46234-02-21 **מדינת ישראל נ' נג'ם**: הנאשם הורשע בהחזקת רובה שהוסב לרובה דמוי 16M. נקבע מתחם של 9-24 חודשי מאסר ועל הנאשם, בנסיבותיו האישיות, הוטלו 9 חודשי מאסר.
- ד. עפ"ג 2024-04-21 **מדינת ישראל נ' מנדורי**: נאשם 1 הורשע בהחזקת אקדח בקוטר 9 מ"מ ביחד עם מחסנית ובה 17 כדורים, וכן רובה סער מאולתר דמוי M16 עם מחסנית ובה 28 כדורים. נאשם 2 החזיק בשני אקדחים ותחמושת. בית משפט השלום קבע מתחם של 16-36 לנאשם 1 ומתחם של 13-30 לנאשם 2. ערעור המדינה התקבל בהסכמת הצדדים ועונושיהם של הנאשמים הוחמר, **בהסכמה**, ל־26 ו־31 חודשי מאסר בפועל בהתאמה, תוך ציון כי מתחמי הענישה שנקבעו מקלים וכי העונש במסגרת הערעור איננו ממצה את הדין.
- ה. ת"פ 18254-03-16 **מדינת ישראל נ' מנצור** שם נקבע מתחם עונש הולם של 13-36 בגין החזקת תת מקלע 'קרל גוסטב', עם מחסנית ב'הכנס' בעת שהנאשם, אז צעיר בן 18.5 רכב עם קטין על אופנוע והחזיק את הנשק. ראו גם רשימת האסמכתאות באותו מקרה.

בחנתי היטב את האסמכתאות אליהן הפנתה ההגנה בהם הוטלו על נאשמים עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. בכל המקרים הללו, מדובר בחריגה ממתחמי הענישה משיקולי שיקום מובהקים ומיוחדים. כפי שכבר ציינתי לעיל, דומה כי גם בעניין זה צריך לחול שינוי בנקודת האיזון בגזירת הדין בעבירות נשק בין המשקל הניתן לשיקולי השיקום ובין המשקל הניתן לשיקולים האחרים. מכל מקום, במקרה שבפני לא קיימים שיקולי שיקום מובהקים או מיוחדים, ולכן לטעמי, לא מתעוררת במקרה זה דילמה של ממש בשאלת עצם הטלת מאסר לריצוי בפועל בעניינו של הנאשם, אלא השאלה היא משך המאסר.

בהינתן כל המפורט לעיל, לאחר בחינת כלל השיקולים הרלוונטיים לקביעת המתחם מצאתי כי יש לקבוע בנסיבות מקרה זה, של החזקת הנשק מתחם ענישה של 18-36 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

סטייה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום:

12. עיינתי בטענות ההגנה ביחס לאפשרות סטייה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. מקרה זה אינו מתאים לכך. עצם ההשתתפות בקבוצות במסגרת צו פיקוח מעצרים אינה מהווה נסיבה המצדיקה התחשבות בשיקולי שיקום. חרטתו של הנאשם הבושה שחש כלפי משפחתו והדאגה שמביע ביחס לעתידו - כל אלה נתונים מובנים וצפויים ואין בהם חריג. שירות המבחן עצמו לא בא בהמלצה טיפולית נוכח טיב השתתפות הנאשם בקבוצה הטיפולית שהיתה מינורית, התאפיינה בהתנהגות מופנמת ומיעוט שיתוף. שירות המבחן התרשם מפער בלתי מוסבר, ללא נכונות להתבונן בו לעומק ולהתמודד איתו, בין דימויו העצמי של הנאשם והתנהלותו בדרך כלל ובין העבירה שביצע. שירות המבחן התרשם מקשר עם גורמים שוליים, מעמדות נורמטיביות מכשילות, ומקיומה של מסוכנות.

קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם:

13. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה. במקרה שבפני מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות: לנאשם אין הרשעות קודמות. בעת ביצוע העבירה היה הנאשם צעיר מאד. בחלוף הזמן, גם אם רובו נטוע בהתנהלותו הדיונית, לא נמסר כי נפתחו לנאשם תיקים חדשים או כי כשל בהפרת תנאים. לקחתי בחשבון את שאיפותיו הנורמטיביות של הנאשם בתחומי הלימודים והתעסוקה, את המסמכים שצירף לתמיכה ברבדים אלה של חייו, שאין מחלוקת כי הם, כשלעצמם, תקינים ונורמטיביים. לקחתי בחשבון את תקופת מעצרו של הנאשם וכן את פרק הזמן בו היה נתון בתנאים מגבילים ובפיקוח שירות המבחן. לקחתי בחשבון, כי גם אם הנאשם הודה לאחר שמסר מענה, נטל אחריות על המיוחס לו וחסך זמן שיפוטי יקר. לקחתי בחשבון את התרשמות שירות המבחן מבושה וחרטה אצל הנאשם וממידת הרתעה של ההליך הפלילי עליו. זאת, בצד האמור לעיל לעניין קיומה של מסוכנות וצורך בהרתעה אישית.

14.

בתסקיר, עמד שירות המבחן על אורחותיהם התקינים ככלל של הנאשם ומשפחתו, על שאיפותיו הנורמטיביות

של הנאשם ועל הסכמתו, לדבריו, לבצע עבירה חמורה **מבלי שהיה מודע למידת החומרה של המעשים**. הנה כי כן, אם הנאשם אשר גדל והתחנך בסביבה שטופת דמים וקורבנות דמים מפשע, אינו מודע למידת החומרה של מעשיו ולמלוא המשמעות הפלילית שלהם, משמע, כי המסר המחמיר של בתי המשפט לא נשמע, והוא נותר בתווך שבין המקלדת למדפסת, וכי נטייתם של בתי המשפט לרחם על צעירים שעיתידם התעסוקתי והאקדמי בפניהם, וההתייחסות אל התופעה הרווחת כאל "חריג" מחטיאה ופוגמת בעיקרון המנחה הבסיסי בענישה כפי שנקבע על ידי המחוקק.

המסקנה המתחייבת מכך היא, שעל בתי המשפט לתרום את תרומתם בהחמרה בענישה בפועל, הן בהעדפת שיקולי הגמול וההרתעה על פני נתוניו של היחיד והן באמירה צלולה, ברורה ואף רועמת - **כי החזקת נשק היא מעשה שלא יעשה ידי אדם מן היישוב**. רק כך, יוכל בית המשפט להגן באופן ממשי על אזרחים תמימים וחפים מפשע שהם קורבנות פוטנציאליים לשימוש שנעשה תדיר באמצעי לחימה המוחזקים שלא כדין בבתים ומחוצה להם.

לעניין זה, וכמצוות המחוקק, בית המשפט מחויב בתקופה קשה זו, לשקול כשיקול בתוך המתחם הן את הרתעת היחיד והן את הצורך האקוטי **בהרתעת הרבים**. כפי שמדגים היטב מקרה זה, קיים צורך מיוחד בהרתעת הרבים, דווקא בעניינם של צעירים כדוגמת הנאשם, המדרדרים לביצוע עבירות נשק כחלק משגרת החיים בקהילתם, מבלי לשקול את משמעות ותוצאות מעשיהם ומבלי שיש בענישה הצפויה כדי להרתיעם די הצורך ולהציב גבול ברור וחד משמעי אל מול הלחצים והנורמות בסביבתם.

בין אם מדובר בניצול מכון של בני המשפחה או בני הקהילה הנורמטיביים בהחזקת כלי הנשק הבלתי חוקיים - מתוך תקווה להקטנת הסיכון לתפיסת כלי הנשק או מתוך ציפייה כי לא יענשו בחומרה ובין אם מדובר בליקוי ערכי המוביל גם אנשים 'נורמטיביים' באורחות חייהם להזדהות עם מציאות חברתית-תרבותית המקדמת פתרון סכסוכים באלימות - המסקנה המתחייבת היא שקיים אינטרס ציבורי מוגבר ומיוחד בהחמרה בענישה משיקולי הרתעת הרבים שישפיע השפעה מעשית על נכונותם של צעירים 'נורמטיביים' לבצע עבירות נשק.

15. כל הנתונים שלעיל, צריכים היו להוביל לטעמו של בית המשפט להטלת עונש במרכז מתחם הענישה. בשים לב להסכמות הדיוניות של הצדדים לעניין הטיעון לעונש, בית המשפט לא יחרוג מן העתירה להטיל על הנאשם עונש בחלקו התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו ממש.

סוף דבר:

16. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **22 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה, על פי רישומי שב"ס.

ב. **מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים**.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים מיום שחרורו, יעבור הנאשם עבירת נשק.

ג. **קנס בסך ₪ 5,000 או 25 ימי מאסר תמורתו**.
הקנס ישולם בתוך 90 ימים.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ט סיוון תשפ"ג, 18 יוני 2023, בהעדר הצדדים.